

Халқ сўзи

Ўзбекистон — келажакдаги буюк давлат

2022 йил — ИНСОН ҚАДРИНИ УЛУҒЛАШ ВА ФАОЛ МАҲАЛЛА ЙИЛИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

WWW.XS.UZ

E-mail: Info@xs.uz

2022 йил 20 декабрь, № 271 (8333)

Сешанба

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодни телефонингиз орқали сканер қилинг.

МАКРОИҚТИСОДИЙ ПРОГНОЗЛАР МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Президент Шавкат Мирзиёев хузурида жорий йилда қўйилган ва 2023 йилга мўлжалланган макроиқтисодий прогнозлар муҳокама қилинди.

Жаҳондаги мураккаб вазиятга қарамай, жорий йилда мамлакатимиз иқтисодиёти 5,5 фоизга ўсиши, экспорт 13 фоиздан кўпроқ ошириб, 19 миллиард долларга етиши кутилмоқда. Давлат сиёсатида аҳоли бандлигини ошириш ва турмуш даражасини яхшилаш мақсади устувор бўлиб қолмоқда.

Жумладан, 2022 йилда маҳаллар инфратузилмасини яхшилаш, аҳолини узоқ йиллар қўйиб қолган масалаларни ҳал қилишга бюджетдан 8 триллион сўм йўналтирилди. "Ташаббусли бюджет" доирасида 8 миллионга яқин аҳоли тақлифларидан келиб чиқиб, маҳаллардаги лойиҳаларга 2,5 триллион сўм ажратилди. Бунда ҳудудларнинг қўшимча иқтисодий имкониятларидан шаклланди 16,5 триллион сўм ҳам ҳудудлар инфратузилмасини яхшилашга йўналтирилди.

2023 йилда мамлакатимиз янги ички маҳсулотни ҳажми камидан 5,3 фоизга ўсиши прогноз қилинмоқда. Дунёда сақланиб қолаётган мураккаб вазиятда келгуси йил ҳам асосий мақсад юртимизда макроиқтисодий барқарорликни таъминлаш, инфляциянинг кескин ошаб кетишининг олдини олишга қаратилган.

Йилгиликда иқтисодиёт тармоқлари ва ҳудудларни ривожлантириш, тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш, аҳоли турмуш тарзини янада яхшилаш чора-тадбирлари белгилаб берилди.

Хусусан, келгуси йилда саноатда 5,1 фоиз, қишлоқ хўжалигида

3,5 фоиз, хизматлар соҳасида 14,1 фоиз ўсишга эришиш бўйича муҳим вазифалар белгиланди. Шунингдек, аниқланган захиралар ҳисобига саноат ишлаб чиқариш ҳажмини қўшимча 12 триллион сўмга ошириш имконияти кўрсатиб ўтилди. Тадбиркорликни ривожлантиришга 10 триллион сўм ажратилади. Иқтисодиётга банклар ҳисобидан 200 триллион сўм кредит ва халқаро молия ташкилотларидан 500 миллион доллар узоқ муддатли ресурслар жалб қилинади.

2023 йилда тўғридан-тўғри хорижий инвестиция ва кредитларни 19 фоизга ошириб, қарийб 10 миллиард долларга етказиш ҳамда 8 миллиард долларлик янги йирик лойиҳаларни бошлаш бўйича вазифалар белгиланди.

Шунингдек, келгуси йилда ҳудудларда қарийб 8 миллиард долларлик 300 га яқин йирик лойиҳалар ишга туширилади. Бу, ўз навбатида, ҳудудий саноатни 11 фоизга оширишга имкон беради.

Йилгиликда 2023 йилда 18 миллиард долларлик тармоқ ва ҳудудлар экспортни режаси ҳам тақдимот қилинди. Жумладан, ҳудудий экспортни 60 фоизга ошириб, қарийб 10 миллиард долларга етказиш режа қилинмоқда.

Давлатимиз раҳбари электр техникаси, тўқимачилик, қурилиш материаллари, чарм саноати, қишлоқ хўжалиги ва фармацевтика каби соҳалар экспортини камидан 50 — 60 фоизга ошириш бўйича кўрсатмалар берди.

Ў.А.

ҚОЗОҒИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ ДАВЛАТ ТАШРИФИ БИЛАН ЎЗБЕКИСТОНДА БЎЛАДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг таклифига биноан Қозоғистон Республикаси Президенти Қосим-Жомарт Тоқаев жорий йилнинг 21-22 декабрь кунлари давлат ташрифи билан мамлакатимизда бўлади.

Ташриф дастурига мувофиқ, олий даражадаги музокараларда икки томонлама ва минтақавий аҳамиятга молик долзарб масалалар муҳокама қилинади.

Саммит кун тартибидан Ўзбекистон — Қозоғистон стратегик шериклик ва иттифоқчилик муносабатларини янада чуқурлаштириш, ўзаро савдо ҳажмини ошириш, саноат кооперацияси бўйича манфаатли қўшма лойиҳаларни илгари суриш, қишлоқ хўжалиги, транспорт ва логистика соҳаларидаги ҳамкорликни кенгайтириш, фаол ҳудудларро ва маданий-гуманитар алмашувларни давом эттириш каби

асосий масалалар ўрин олган. Давлат раҳбарлари бир қатор йирик инвестиция лойиҳаларини бошлаб бериши режалаштирилмоқда.

Учрашувлар якунида амалий ҳамкорликнинг устувор йўналишлари бўйича икки томонлама битимларнинг салмоқли тўпламини қабул қилиш кўзда тутилган.

Ў.А.

ИККИ ВА КЎП ТОМОНЛАМА ҲАМКОРЛИКНИНГ НАМУНАЛИ МОДЕЛИ

Шу йилнинг 21-22 декабрь кунлари Қозоғистон Республикаси Президенти Қосим-Жомарт Тоқаевнинг Ўзбекистонга давлат ташрифи бўлиб ўтди. Ушбу ташриф Қозоғистон раҳбарининг мамлакат Президенти этиб қайта сайланганидан сўнг илк хорижий ташрифларидан бири бўлиб, бу икки давлат ўртасидаги иттифоқчилик муносабатларини янада мустақамлаш борасидаги ҳамкорлик ва интилишнинг юксак даражасидан далолат беради.

Сўнгги пайтларда Марказий Осиё минтақаси халқаро дипломатия ҳамда сиёсий фаоллик марказига айлангани таъкидлаш лозим. Яқинда Ўзбекистон ва Қозоғистон пойтахтларида, шунингдек, қадимий Самарқандда қатор кўп томонлама олий даражадаги учрашувлар бўлиб ўтди. Шанхай ҳамкорлик ташкилоти (Самарқанд, 2022 йил, сентябрь) ва Туркий давлатлар ташкилоти (Самарқанд, 2022 йил ноябрь), Осиёда ҳамкорлик ва ишонч қоралари бўйича кенгаш ва Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги (Остона, 2022 йил октябрь) саммитлари, "Марказий Осиё — Россия" ва "Марказий Осиё — Европа Иттифоқи" (Остона, 2022 йил октябрь) шаклларидаги олий даражадаги учрашувлар шулар жумласидандир.

Ўзбекистон ва Қозоғистон раҳбарлари ҳар бир давлатнинг узоқ муддатли ҳамда барқарор ривожланиши бунун минтақа барқарорлиги ва фаровонлиги билан чамбарчас боғлиқлигини чуқур англаган ҳолда яхши қўшничилик ва минтақавий шериклик кун тартибин изчил илгари сурмоқда. Биргаликдаги саъй-ҳаракатлар натижасида Марказий Осиёда мутлақо янги сиёсий муҳит шаклланди. Ўзбекистон Президенти томонидан 2017 йилда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти (БМТ) Бош Ассамблеясининг 72-сессиясида илгари суринган ташаббус ижроси доирасида уюштирилган Марказий Осиё давлатлари раҳбарларининг Маслаҳат учрашувлари самарали механизмга айланди.

Ўзбекистон ва Қозоғистон тарихий, маънавий-маданий яқинлиқдаги яхши қўшиллар, шунингдек, Марказий Осиё салоҳиятини мустақамлаш, бутун минтақадан тинчлик ҳамда фаровонликни таъминлашга ҳисса қўшаётган ишончли стратегик ҳамкорлардир. Икки давлат ўртасида дипломатия муносабатлари 1992 йил 23 ноябрь кунини ўрнатилган. Ўзбекистон — Қозоғистон ҳамкорлигининг бугун тарихи давомида томонлар ижтимоий-сиёсий, савдо-иқтисодий ва маданий-гуманитар соҳалардаги икки ва кўп томонлама ҳамкорликнинг намунали моделини намойиш этиб келмоқда.

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг 2017 йил 22-23 март кунлари Қозоғистонга давлат ташрифи ҳамда Қозоғистон Президенти Қосим-Жомарт Тоқаевнинг 2019 йил 14-15 апрель кунлари Ўзбекистонга давлат ташрифи янги босқичдаги ҳамкорликка кучли туртки берди. Ушбу ташрифлар

натيجаси ўлароқ, ҳукуматлараро ва идоралараро 20 дан ортиқ ҳужжатлар, шунингдек, савдо-иқтисодий ҳамкорлик соҳасидаги битимлар тўплами имзоланди.

2

ПРЕЗИДЕНТ СОВГАЛАРИ ҲУДУДЛАРГА ЖЎНАТИЛМОҚДА

Яқинлашган Янги йил байрами — ҳар бир болажон учун интиқ қўйилган, сирли воқеаларга, муъжизаларга, шўхуқ ва ҳаяжонларга бой айём. Айниқса, байрам совгалари уларнинг бутун умр эсида қолади...

Шукуҳ

Ҳар йили Янги йил байрами арафасида юртимизнинг барча ҳудудида Меҳрибонлик уйлари тарбияланувчилари, ота-она қаровисиз қолган, ота-оналари Ватан сарҳадларини ҳимоя қилиш йўлида қурбон бўлган болалар, шунингдек, ижтимоий ҳимояга муҳтож оилалар фарзандлари учун "Президент арчаси" тадбири ўтказилади.

Ушбу тадбирларда "Президент совғаси" улашилши ёш авлод вакиллари қалбига қувонч олиб қиради. Уларнинг руҳига кўтаринчилик, эртанги кунга ишонч бағишлайди.

Кунини кеча пойтахтимиздан ана шу кадрли совғалар мамлакатимиз ҳудудларига жўнатилди.

Ҳосан ПАЙДОЕВ олинган суратлар.

3

МУНОСАБАТ ЮРТИМИЗНИНГ ХАЛҚАРО МИҚЁСДА ТУТГАН ЎРНИ ВА НУФУЗИ ТОБОРА ЮКСАЛИБ БОРМОҚДА

Маълумки, кейинги йилларда Ўзбекистоннинг халқаро миқёсда тутган ўрни ва нуфузи тобора юксалиб бормоқда. Бунинг Президент Шавкат Мирзиёев томонидан нуфузли минбарларда илгари сураётган ташаббус ва тақлифлар қўллаб-қувватланаётгани мисолида ҳам кўриш мумкин. Хусусан, давлатимиз раҳбари 2020 йил 23 сентябрда БМТ Бош Ассамблеяси 75-сессиясида нутқ сўзлаб, бир қатор ташаббусларни илгари сурган эди.

Жумладан, пандемия даврида халқаро алоқаларни ривожлантириш, ёшлар сиёсати, Барқарор ривожланиш мақсадларига эришиш, Марказий Осиё давлатлари билан ҳамкорлик, Африқистонда тинчлик ва барқарорлик ўрнатиш, глобал климат ўзгариши ва Орол муаммоси, қашшоқликни тугатиш ва камбағалликка қарши курашиш каби ўткир масалалар бўйича фикр ҳамда тақлифлар билдирилганди. Эътиборлиси, мазкур ташаббуслар БМТ томонидан эътироф этилиб, қўллаб-қувватланмоқда. Яқинда БМТ Бош Ассамблеяси ўзининг 77-сессиясида Ўзбекистон етакчисининг 75-сессияда билдирган яна бир ташаббуси, яъни "Барқарор ривожланиш мақсадларига (БРМ) эришишни жадаллаштиришда парламентлар ролини қўлайитириш тўғрисида"ги резолюцияни бир овоздан маъқуллади.

МАҚСАДЛАР ЯХЛИТ ВА АЖРАЛМАС

Жорий йилнинг 14 декабрь кунини БМТ Бош Ассамблеясида "Барқарор ривожланиш мақсадларига (БРМ) эришишни жадаллаштиришда парламентлар ролини қўлайитириш тўғрисида"ги резолюциянинг бир овоздан маъқуллагани халқаро ҳамжамият томонидан мазкур ҳужжатнинг муҳимлиги ва долзарблиги юксак эътироф этилганидан далолатдир.

Зеро, Президентимиз ташаббуси билан ишлаб чиқилган ушбу ҳужжат нафақат БМТга аъзо давлатлар томонидан бир овоздан қўллаб-қувватланди, балки дунёнинг турли қитъаларидан 40 га яқин мамлакатлар ҳаммуаллифлигида қабул қилинди.

Резолюция парламентлари Барқарор ривожланиш мақсадлари ва уларга эришишга ўз мамлакатларидаги мавжуд миллий ҳуқуқий базаларнинг қўлланган ҳиссасини баҳолашга ундайди.

Мақсадлар яхлит ва ажралмас эканлигини ҳамда сиёсатнинг изчиллиги 2030 йилга қадар кун тартибига эришилганда муҳим аҳамиятга эга эканлигини тан олади.

Шунингдек, аъзо давлатлари ҳисобдорликни таъминлаш ва мустақамлаш

Турсуной МУРАТОВА, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати.

«Халқ сўзи» учун эксклюзив

«Янги Ўзбекистон — ЎЗГАРУВЧАН ВА МУШТАРАК ДУНЁДА ИШОНЧЛИ ШЕРИК»

Айни шу мавзуда Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги томонидан давра суҳбати ташкил этилди. Таъдбирда Ташқи ишлар вазирлиги раҳбарияти, мамлакатимизда аккредитациядан ўтган хорижий давлатларнинг дипломатик ваколатхоналари ва халқаро ташкилотлар ваколатхоналари раҳбарлари, юртимизнинг хорижий давлатлардаги элчилари қатнашди.

Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири Владимир Норов ўз нутқида давра суҳбати иштирокчилари эътиборига янги Ўзбекистон ташқи сиёсатининг ютуқлари, устувор йўналишлари ва икки томонлама ҳамкорликда эришилган натижалар ва республикамизнинг кўп томонлама дипломатияси тўғрисидаги маълумотларни тақдим этди.

2

Сенат қўмиталарида

МАСАЛАЛАР ДАСТЛАБКИ ТАРЗДА КЎРИБ ЧИҚИЛДИ

Кеча парламент юқори палатасининг қатор қўмиталари йиғилишлари бўлиб ўтди. Уларда Олий Мажлис Сенатининг навбатдаги янги мажлиси кун тартибига киритилиши режалаштирилган масалалар дастлабки тарзда кўриб чиқилди.

Ҳисоботларни мунтазам эшитиб бориш тартиби жорий этилмоқда

Ахборот сиёсати ва давлат органларида очикликни таъминлаш масалалари қўмитаси мажлисида дастлаб Ҳукумат вакиллари томонидан 2023 йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджетни бўйича тўлиқ маълумотлар тақдим этилди.

Таъкидланганидек, бюджетномада Давлат бюджети, давлат мақсади жамғармалари, Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси, бюджет ташкилотлари бюджетдан ташқари жамғармалари параметрлари, Ўзбекистон Республикаси номида ва мамлакатимиз кафолати остида олинандиган давлат қарзининг чекланган ҳажмлари белгиланмоқда.

Эндиликда парламент қўйи палатаси томонидан биринчи даражали бюджет маблағларини тақсимловчиларнинг уларга республика бюджетидан ажратиладиган маблағлардан фойдаланиш ҳамда ривожлантириш дастурлари мақсадли индикаторлари бажари-

лиши ҳолати бўйича ҳисоботларини мунтазам равишда эшитиб бориш тартиби жорий қилинмоқда.

Бюджетномада кўрсатилган асосий ўзгаришлардан яна бири қўйилган қўйим солиғи ставкасини 15 фоиздан 12 фоизга пасайтириш ҳисобланади, бунда бюджет йўқотишлари ўрнини солиқ базасини кенгайтириш, шу жумладан, солиқ ва боғхона имтиёзлари бериш ҳамда солиқ маъмурчилиги ва солиқ йиғувчанлигини яхшилаш орқали тўлдириш назарда тутилмоқда.

Мажлисида "Мувофиқликни баҳолаш органларини аккредитациядан ўтказиш тўғрисида"ги қонун ҳам дастлабки тарзда кўриб чиқилди.

3

Фракцияларда

ҲАР БИР МОДДА СИНҚИЛАБ ТАҲЛИЛДАН ЎТКАЗИЛДИ

Кеча сиёсий партияларнинг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракциялари йиғилишлари бўлиб ўтди. Уларда "2023 йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети тўғрисида"ги ва бошқа долзарб қонун лойиҳалари кўриб чиқилди.

Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Ўзбекистон Либерал-демократик партияси фракцияси йиғилишида қайд этилганидек, "2023 йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети тўғрисида"ги қонун лойиҳаси билан Давлат бюджети, давлат мақсади жамғармалари, Ўзбекистон Республикасининг Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси, бюджет ташкилотларининг бюджетдан ташқари жамғармалари параметрлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси номида ва Ўзбекистон Республикасининг кафолати остида олинандиган давлат қарзининг чекланган ҳажмлари белгиланмоқда.

Шунингдек, лойиҳада бюджет назарда тутилган. Хусусан, биринчи даражали бюджет маблағларини тақсимловчиларга ўзларининг жорий харажатларини мустақил қайта тақсимлаш ваколати берилган.

Кичик ва ўрта бизнес ривожланишини рағбатлантириш мақсадида товар айланмаси 1 млрд. сўмдан ошган кичик бизнес тоифасига кирувчи тадбиркорлар учун 1 йил давомида фойда солиғи ставкасини 2 баравар пасайтириш назарда тутилмоқда.

3

ИККИ ВА КҮП ТОМОНЛАМА ҲАМКОРЛИКНИНГ НАМУНАЛИ МОДЕЛИ

Козогистон билан дўстлик ва яхши кўнчилик муносабатларини мустақамлаш ўзбекистон таъкиби сийосатининг энг муҳим устувор йўналишларидан биридир. Икки давлат халқаро сийосат масалаларида бир-бирини қўллаб-қувватлаб, БМТ, ШХТ, МДХ, Иқтисодий ҳамкорлик ташкилоти, Ислам ҳамкорлик ташкилоти, Туркий давлатлар ташкилоти, Орполи кўтариш халқаро жамғармаси ва бошқа халқаро тузилмалар доирасида самарали ҳамкорлик қилиб келмоқда. Минтақавий ва халқаро аҳамиятга молик қўллаб-қувватлаб юзасидан томонларнинг нуктаи назарлари ўхшаш ёки бир-бирига яқиндир.

Козогистон ўзбекистоннинг муҳим савдо-иқтисодий шерикларидан бири ҳисобланади. Сўнгги беш йилда мамлакатларимиз ўртасидаги товар айирбошлаш ҳажми, пандемия оқибатларига қарамадан барқарор ўсиб бормоқда. 2022 йилнинг январь — ноябрь ойларида бу кўрсаткич 4,2 миллиард АҚШ доллари билан 2021 йилнинг 4,9 миллиард доллардан ошди. 2021 йилнинг 2-кварталида Козогистонга 2021 йил буюрган давлат ташрифи яқунлари бўйича яқин беш йилда икки давлат ўртасидаги товар айирбошлаш ҳажмини 10 миллиард долларга етказиш бўйича Амалий ҳаракатлар режаси имзоланган эди.

Бугунги кунда ўзбекистонда козогистонлик тадбиркорлар иштирокатида 1 100 дан ортиқ, Козогистонда эса ўзбек капитали жалб қилинган 1 400 дан зиёд корхоналар фаолият юритмоқда.

Транспорт коммуникациялари соҳаси ўзбекистон — Козогистон ҳамкорлигини ривожлантиришнинг устувор йўналишларидан биридир. Мамлакатларимизнинг автотранспорт ва темир йўллари ўзаро интеграцияланган. Ушбу муҳим алоқа тармоғи учинчи давлатлар учун ҳам транзит вазифасини бажармоқда. Бугунги кунда бу борадаги истиқболли лойиҳалар қаторида Учқудук — Қизил Ҳада участкасида янги йўлак барпо этиш ҳам бор эканини алоҳида таъкидлаш жоиз.

Ўзаро сармоя киритиш, саноат кооперацияси, қишлоқ ҳўжалиги саноати, энергетика, фармацевтика ва қурилиш соҳаларидаги ҳамкорлик ҳам савдо-иқтисодий алоқаларнинг "ўсиш нукталари" ҳисобланади.

Мазкур савдо-ҳаракатларга қўшимча туртки бериш мақсадида биргаликда Саноат кооперацияси халқаро марказини ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилинган.

Худудлараро алоқалар ўзаро ҳамкорликни кучайтириш учун ўзига хос ҳаракатлантирувчи омилига айланмоқда. 2018 йилдан бошлаб мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларнинг янги механизми — Худудлараро ҳамкорлик форуми йўлга қўйилди. Ҳозиргача учта ана шундай форум ўтказилди ва уларнинг охиригини 2021 йил 25-26 ноябрь кунлари Туркестон шаҳри (Козогистон) қабул қилди. Икки давлатнинг чегарадош вилоятлари раҳбарлари ўзаро мақсулот етказиб бериш, янги ҳамкорлик лойиҳаларини ишлаб чиқиш масалаларида яқин алоқалар ўрнатмоқда.

Ўзбекистон ва Козогистон ўртасидаги маданий-гуманитар ҳамкорлик 1994 йил 10 январь кунини қабул қилинган маданият, соғлиқни сақлаш, илм-фан, таълим, туризм ва спорт соҳаларида алоқаларни чўқурлаштиришга қаратилган ҳужжатларга битим асосида амалга оширилмоқда. Икки мамлакат илм-фан ва таълим муассасалари ўртасида ўқитувчи ва талабалар, ўқув-услубий материаллар алмашуви соҳасида тўғридан-тўғри муносабатларни йўлга қўйган. Ўзбекистоннинг олий билим юртлари Козогистоннинг 50 дан ортиқ олий таълим масканлари билан фаол ҳамкорлик шартномаларига эга.

Икки мамлакат Фанлар академиялари ўртасидаги самарали ҳамкорлик аънанвий тарзда иқтисослаштирилган институтлар даражасида амалга оширилмоқда. Козогистон вакиллари Самарқанд шаҳрида ўтказилаётган "Шарқ тароналари" халқаро мусика фестивалида мунтазам катнашиб келаётди.

Давлат раҳбарларининг мулоқотида илм-фан, таълим, маданият, санъат, туризм, спорт ва бошқа соҳалардаги ҳамкорликни янада фаолаштиришга интилиш қатъий таъкидланади.

Эслойтиб ўтасиз, бугунги кунда ўзбекистонда қозок миллатига мансуб 800 миңдан зиёд йортдошларимиз яшайди, Козогистондаги ўзбеклар жамияти эса 500 миңга яқин кишиларни ташкил қилади. Улар икки давлат раванга ва фаровонлигига, халқларимиз ўртасидаги дўстлик ҳамда қардошлиқ ришталарини мустаҳкамлашга салмоқли хисса қўшмоқда. 600 нафардан ортиқ қозок миллатига мансуб ўзбекистонликлар ва 20 дан ортиқ ўзбек миллатига мансуб Козогистон фуқаролари икки мамлакатнинг давлат муқофотлари билан тақдирланган.

1992 йилдан буён ўзбекистонда Қозок маданият маркази фаолият кўрсатмоқда, унинг 30 га яқин вилоят ва худудий бўлиmlлари мавжуд. Мамлакатимизда қозок миллати вакилларининг ўзига хос маданияти, аънаналари ва тилини авайлаб асраш учун барча шарт-шароит яратилган. Хусусан, 400 та мактабда дарслар қозок тилида олиб борилади, 162 та мактабда эса таълим бериш жараёни фақат қозок тилида ташкил этилган. Қозок тилида олий ва касб-ҳўнар таълими олиш учун Тошкент давлат педагогика университети, Қорақалпоғистон давлат университети, Гулистон давлат университети, Нукус, Жиззах ва Навоий давлат педагогика институтларида қозок тили ва адабиёти факультети ҳамда кафедралари фаолият юритмоқда.

2022 йил ноябрь ойида Остона шаҳрида ўзбекистон маданияти кўнари муваффақиятли ўтказилди. Мазкур тадбир икки халқнинг узоқ тарих давомида шакланган маданий-маънавий яқинлигини, яхши кўнчилик ва дўстлик ришталари мустаҳкамлигини яна бир бор намоён этди.

19 декабрь куни, ташриф арасида ўзбекистон тасвирий санъат галереясида буюк мутафаккир Алишер Навоийнинг инсонпарварлик аънаналарини давом эттирган қозок ёзувчиси ва мутафаккири Абай Қўнонбоев ҳаёти ва ижодига бағишланган "Абай. Қардош халқлар мероси" номли кўргазма очилди. Кўргазманинг очилиши давлатимиз раҳбарияти томонидан туркий халқларнинг маданий меросини асраб-авайлаш ва тиклашга қаратилган эътиборнинг яқол тасдиғи бўлди. Бу воқеа, шунингдек, мамлакатларимиз халқлари ўртасидаги дўстлик алоқалари мустаҳкамлигини раъсий ифодаляйди.

Ўзбекистон ва Козогистон бугун ҳам кўп асрлик дўстлик, яхши кўнчилик, ўзаро ишонч ҳамда кенг қўллами шериклики янада мустаҳкамлашга бел болаган. Президент Қосим-Жомарт Тоқоевнинг ўзбекистондаги давлат ташрифи икки қардош мамлакат ўртасидаги кўп қиррали ҳамкорликни амалий мазмун билан бойитиб, ўзаро муносабатларни сифат жиҳатидан янги босқичга олиб чиқишга ҳизмат қилади.

«Дунё» АА.

«ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН – ЎЗГАРУВЧАН ВА МУШТАРАК ДУНЁДА ИШОНЧЛИ ШЕРИК»

Хусусан, сўнгги йилларда биргаликдаги савдо-ҳаракатлар тўғрисида Марказий Осиёда мутлақо янги, ижобий яқши кўнчилик, ўзаро ишонч ва ҳамкорлик муҳити шаклланди. Ўзбекистоннинг деярли барча хорижий ҳамкорлар билан икки томонлама муносабатлари, айниқса, савдо, инвестициявий, транспорт-коммуникация алоқалари соҳаларида жадал ривожланди.

Ўзбекистон Республикасининг кўп томонлама дипломатия тамойиллари қатъий содиқлиги таъкидланди, бу халқаро институтлар, жумладан, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, Шанхай ҳамкорлик ташкилоти, Туркий давлатлар ташкилоти, Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги ва бошқа тузилмалар билан мулоқот учун янги уфқларни очиб имконини берди.

Давра суҳбатига сўзга чиққан хорижий дипломатлар Президент Шавкат Мирзиёев раҳномалигида янги Ўзбекистоннинг таъкиби сийосатдаги муваффақиятларини юқори баҳоладилар.

Гусейн ГУЛИЕВ, Озарбайжоннинг мамлакатимиздаги Фавқулдда ва мухтор элчиси:

— Бугунги кунда бутун дунё минтақавий ва глобал характердаги барча масалалар бўйича ўз манфаатлари ҳамда позицияларини ишончли ва прагматик эълон қилаётган расмий Тошкентнинг таъкиби сийосати фаолашайотганга тавбиров бўлмоқда.

Биргина сўнгги ойларда 20 га яқин давлат раҳбарлари ўзбекистонга ташриф буюрди. Мамлакат ШХТ ва Туркий саммитларини юқори даражада ўтказди.

Шундай қилиб, Ўзбекистон чинакамга жаҳон аҳамиятига молик масалалар ечим топадиган маконга айланди. Бу, аввало, жаҳон ҳамжамияти томонидан кенг қўллаб-қувватланаётган муҳим ва долзарб ташаббусларни халқаро майдонларда илгари сўраётган Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг савдо-ҳаракатлари натижасидир. Пировавларда Ўзбекистоннинг таъкиби сийосати нафақат минтақада, балки бутун дунёда эътиборга олинмоқда.

КИМ Хи Санг, Корея Республикасининг мамлакатимиздаги Фавқулдда ва мухтор элчиси:

— Ўзбекистоннинг минтақа ва жаҳондаги ўрни йилдан-йилга ортиб бормоқда. Расмий Сеул халқаро бўлими ўртасидаги мустаҳкам дўстлик ва махсус Ўзбекистон — Жанубий Корея стратегик шериклигига таянган ҳолда янги Ўзбекистон билан ҳамкорлик қилишга тайёр. Икки мамлакат Ташқи ишлар вазирилари ўртасида конструктив ҳамкорлик йўлга қўйилган ва бу формат юксак натижаларга эришиш имконини бераётди.

Маниш ПРАБХАТ, Ҳиндистоннинг мамлакатимиздаги Фавқулдда ва мухтор элчиси:

— Ўзбекистон, энг аввало, халқ фаровонлиги, юрт раванга, минтақа ҳамжиҳатлиги йўлида янги йўлдан бормоқда ва бу борада долзарб глобал масалаларни ҳал қилишда ижобий хисса қўяпти.

Ўзбекистон олиб бораётган яхши кўнчилик сийосати ҳамжиҳатлик кўрсатиш ва минтақанинг биргаликдаги тараққиётга тайёрлигини бутун дунёга намойиш этиш муҳимлигини кўрсатди. Бугун Ўзбекистон ва Қирғизистон чегараларини делимитация қилиш бўйича муҳим келишувлар эришилди. Дунё буни тинчлик сийосати ва тараққиётнинг мустаҳкам пойдевори сифатида оқлашди.

Президент Шавкат Мирзиёев Марказий ва Жанубий Осиё ўртасидаги боғлиқлик бўйича халқаро конференция ўтказиш ташаббусини илгари сурди ва 2021 йил июль ойида Тошкентда жуда муваффақиятли конференция ўтказилди.

Мухтасар айтганда, Ўзбекистон дунёнинг ҳар бир давлатига барча соҳада ишончли ҳамкор бўлиш учун зарур имкониятларга эга эканлигини намойиш этмоқда.

Дьюла КОВАЧ, Венгриянинг мамлакатимиздаги Фавқулдда ва мухтор элчиси:

— Ўзбекистон Республикаси Президентининг очилди, яхши кўнчилик ва конструктив ҳамкорлик сийосати тўғрисида Марказий Осиё турли тушунмовчиликларини ҳал этишда жаҳон ҳамжамиятига намуна бўлаётди.

Биз 2022 йилда олий даражадаги ташрифни амалга ошириб, 1 миллиард долларлик мустаҳкам ҳужжатлар тўпламини имзолашга эришдик. Венгрия Ўзбекистон билан икки томонлама ҳамкорликни сифат жиҳатидан янги босқичга олиб чиқиш тарафдоридир. Айниқса, инвестиция ва савдо соҳасида муваффақиятли ташкил этилган 2 та бизнес форуми, иқтисодий ҳамкорлик бўйича ҳужжатлар қўл қўйилган наватбадга мажлисини ўтказганимиз ҳам тасдиқлайди. Ўзаро ташрифлар чоғида эришилган келишувларни ҳаётга таъкиб этиш учун шохсан мен барча савдо-ҳаракатларни амалга оширишга тайёрман.

Абдужаббор РАҲМОҢЗОДА, Тожикистоннинг мамлакатимиздаги Фавқулдда ва мухтор элчиси:

— Кейинги йилларда Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг оқилона ва узоқни кўриб,

олиб бораётган таъкиби сийосати тўғрисида Марказий Осиёда мутлақо янги, ижобий яқши кўнчилик, ўзаро ишонч ва ҳамкорлик муҳити шаклланди. Ўзбекистоннинг деярли барча хорижий ҳамкорлар билан икки томонлама муносабатлари, айниқса, савдо, инвестициявий, транспорт-коммуникация алоқалари соҳаларида жадал ривожланди.

Ўзбекистон Республикасининг кўп томонлама дипломатия тамойиллари қатъий содиқлиги таъкидланди, бу халқаро институтлар, жумладан, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, Шанхай ҳамкорлик ташкилоти, Туркий давлатлар ташкилоти, Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги ва бошқа тузилмалар билан мулоқот учун янги уфқларни очиб имконини берди.

Давра суҳбатига сўзга чиққан хорижий дипломатлар Президент Шавкат Мирзиёев раҳномалигида янги Ўзбекистоннинг таъкиби сийосатдаги муваффақиятларини юқори баҳоладилар.

Тило КЛИННЕР, Германиянинг мамлакатимиздаги Фавқулдда ва мухтор элчиси:

— Бугунги кунда Ўзбекистон билан Германия ўртасидаги ҳамкорлик жуда юқори даражада ва бу сўрбат йилдан-йилга ортиб бормоқда. Жорий йилда турли йўналишларда икки томонлама қатор муҳим тадбирлар ўтказилиши тасдиқланди.

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев ва Германия Федераль Президенти Франк-Вальтер Штайнмайер ўртасида наватбадга телефон мулоқотлари, ташқи ишлар вазири Аннелена Бербокнинг Ўзбекистонга ташрифи, ТИВлараро сийосий маслаҳатлашувларнинг 17-давраси, Германия — Ўзбекистон ишбилармонлар кенгашининг 6-мажлиси, Германия — Ўзбекистон ишбилармонлар кенгаши, молиявий ва техник ҳамкорлик масалалари бўйича ҳужжатларга маслаҳатлашувлар ва бошқа тадбирлар бўлиб ўтди.

Ўзбекистон ташқи сийосатини яхши кўнчилик ва тинчликсевар деб атаган бўлардим. Ўзбекистон барча кўйилган давлатлар билан дўстона алоқаларни давом эттирувчи ноёб давлатлар қаторига кирди.

Германия Ўзбекистон билан хар томонлама ҳамкорликни ривожлантириш ва замонвий чакриқларга, жумладан, Орол денгизи ҳалокати ва миграция масалаларига биргаликда қарши туришдан манфаатдор. Узоқ муддатли ҳамкорликни ривожлантириш учун биз академиялар, университетлар ва фуқаролик жамияти вакиллари ўртасидаги алоқаларни фаолаштиришимиз керак.

Леонид МАРИНИЧ, Беларус Республикасининг мамлакатимиздаги Фавқулдда ва мухтор элчиси:

— Ўзбекистон оқилона, очик ва дўстона сийосат юритмоқда ва бу, албатта, чўқур ҳурматга лойиқдир. Ушбу сийосат дунёда, жумладан, МДХ худудида кузатилаётган муаммолар ва тенденцияларга жавоб беради.

Ўзбекистон Президенти янги ташаббусларни илгари сурмоқда ва биз уларнинг амалий ҳаётга таъкиб этилаётганини ўз қўзимиз билан кўриб турибмиз. Республика раҳбарияти томонидан олиб борилаётган мутаносиб ва прагматик сийосат ҳам Марказий Осиё минтақасида, ҳам жаҳон миқёсида яқин ҳамда дўстона муносабатларни мустаҳкамлашга ҳизмат қўлимоқда.

Ўзбекистон ҳам МДХ, ШХТ каби халқаро тузилмалар доирасидаги мулоқотни ишонч билан мустаҳкамламоқда. Республика тинчлик, ҳавфсизлик ва барқарор тараққиётни таъминлаш сийосати тўғрисида БМТ тизимида катта обрў ва ҳурматга эга.

Ўзбекистон Афғонистонда тинчлик ўрнатиш йўлларини излаш борасида қандай фаол иш олиб бораётганини кўриб турибмиз. Шанхай ҳамкорлик ташкилотининг наватбадга саммити Ўзбекистонда юқори даражада ташкил этилгани чинакам тарихий лаҳзадир. Тан олиш кераки, мамлакат ўз олдида қўйилган вазифани муносиб бажарди. Ўзбекистон Президенти томонидан умумий ҳавфсизлик ва фаровонлик йўлида илгари сурилган "Самарқанд бирдамлик" ташаббусини ҳам алоҳида таъкидламоқчиман. Буларнинг барчасини уйғунлаштиришда тинчлик-фаровонлик тасвири шаклланди.

Умуман олганда, амалга оширилаётган барча ташаббус ва тадбирлар Ўзбекистон сийосатининг очилдиликдан далolat беради. Беларус Ўзбекистон билан барча соҳада кўп қиррали ва ўзаро манфаатли ҳамкорликни юксак қадрлайди.

Тақши ХАТОРИ, Япониянинг мамлакатимиздаги Фавқулдда ва мухтор элчиси:

— Ўзбекистон Республикасининг жорий йилдаги ташқи сийосати фаоллиги ва натижаларидан илҳомландим.

Япония ташқи ишлар вазири Ёшимаса Хаяши бошчилигидаги делегациянинг апрель ойида амалга оширган ташрифи жуда самарали бўлди. Декабр ойи охирида Ўзбекистон ташқи ишлар вазирининг

Японияга ташрифи ҳамда Токиода бўлиб ўтадиган "Япония — Марказий Осиё" форматидagi ташқи ишлар вазирилари мулоқотида иштирок этиши режалаштирилган.

Япония ҳукумати ва ишбилармонлари Ўзбекистонда ижтимоий-иқтисодий лойиҳаларни биргаликда амалга оширишдан манфаатдордир.

Геннад БУМЕДИЕН, Жазoirнинг мамлакатимиздаги Фавқулдда ва мухтор элчиси:

— Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевга ишонч ёриқларини топшириш чоғида биз икки давлат ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантириш бўйича "Йўл харитаси"ни муҳожима қилдик.

— Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси доирасидаги ишлохотлар муваффақиятли амалга оширилаётгани билан таъриқлайман.

Фурсатдан фойдаланиб, Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раҳбарлигида белгиланган режалар муваффақиятли амалга оширилиши тилайман.

Даниел ЧОБАНУ, Руминиянинг мамлакатимиздаги Фавқулдда ва мухтор элчиси:

— Ўзбекистон билан икки томонлама муносабатларни ривожлантириш Руминиянинг Марказий Осиёдаги устувор йўналишларидан биридир. Расмий Бухарест Ўзбекистондаги ишлохотлар жараёнини юқори баҳолайди ва қўллаб-қувватлашга тайёр.

Мамлакатларимиз ўртасида конструктив сийосий мулоқот юзатилган. Соҳавий ҳамкорликнинг фаолашуви ўзатиқмоқда. Товар айирбошлаш ҳажми жадал ўсиб бормоқда. 2022 йил январь — август ойларида савдо айланмаси ўтган йилдагига нисбатан 5,3 баробар ошди.

Руминия Европа Иттифоқи ва Марказий Осиё, хусусан, Ўзбекистон билан ҳамкорликни кенгайтириш тарафдоридир. Асосий эътибор Каспий ва Балтиқ денгизлари имкониятлари ва инфратузилмаси орқали яқин минтақа давлатларини боғлайдиган янги транспорт йўлакларини яратиб орқали инвестиция ва савдога қаратилмоқда.

Аҳмад ал-КАСИРИЙ, Умон Султонлигининг мамлакатимиздаги Фавқулдда ва мухтор элчиси:

— Ўзбекистоннинг Афғонистондаги вазиятни тартибга солиш ва афғон халқига ҳар томонлама инсонпарварлик ёрданини кўрсатишдаги роли алоҳида аҳамиятга эга.

Марказий ва Жанубий Осиё ўртасидаги ўзаро боғлиқликни мустаҳкамлашга ҳизмат қилувчи транспорт йўлакларини ташкил этиш бўйича олиб борилаётган ишлар ҳам муҳим саналди. Бошқа давлатлар ва халқаро ташкилотларини ҳам тинч-фаровон Афғонистонни барпо қилишда фаол иштирок этишга чакирманам.

Фатима Брюс ВИДАЛ, БМТнинг доимий координатори вазифасини бажарувчи:

— Бизнинг тузилма Ўзбекистоннинг минтақада тинчлик, барқарорлик ва барқарор тараққиётни таъминлашда муҳим роль ўйнашини тан олади.

Яқинда Ўзбекистон Президенти ташаббуси билан қабул қилинган "Барқарор ривожланиш мақсадларига (БМ) эришишни жадаллаштиришда парламентлар ролин кучайтириш тўғрисида"ги резолюция мақкуллангани билан барча ўзбекистонликларни таъриқлайман.

БМТ миллий устуворликларга эришишда, жумладан, 2022 — 2026 йилларда Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси доирасида ҳам қўллаб-қувватлашга тайёр.

Сара НОШАДИ, ЮНЕСКО ваколатхонаси раҳбари:

— Ўзбекистон билан сўнгги 20 йил давомида таълим, маданият ва фан соҳасида жуда яқин ҳамкорликни ривожлантириш келмоқда. ЮНЕСКО Бош директорининг 2019 йил ва 2022 йилдаги Ўзбекистонга ташрифлари тўғрисида алоқаларимиз янада мустаҳкамланди. Биз Ўзбекистон билан ҳамкор эканимиздан фарланамиз.

Жорий йили Шанхай ҳамкорлик ташкилотининг Самарқанд саммити доирасида ШХТ билан ўзаро алоқалар меморандуми имзоланди. Сентябрь ойи охирида Ўзбекистонда ахборотга эга бўлиш бўйича глобал конференция, ноябрь ойида эса мактабга таълим бўйича ЮНЕСКО халқаро форуми бўлиб ўтди.

Ўзбекистон раҳбарияти улкан вазифаларни белгилаб олган ва уларни амалга оширишда муваффақиятларга эришмоқда. ЮНЕСКО Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси ҳаётга таъкиб этилишида кўмак беришга тайёр.

Мунир МАММЕДЗАДЕ, ЮНЕСКО ваколатхонаси раҳбари:

— Бу йил алоҳида аҳамиятга эга бўлиб, инсон ҳуқуқлари бўйича биринчи халқаро шартнома — Бола ҳуқуқлари тўғрисидаги Конвенция қабул қилинганнинг 30 йиллигини нишонламоқдамиз. Янги Ўзбекистонда янги авлоднинг ривожланиши ва фаровонлиги учун мустаҳкам пойдевор яратилмоқда. Чунки мамлакат аҳолисининг учдан бир қисми болалар ва 60 фоиздан ортиғи 30 ёшгача бўлган йигит-қизларни ташкил этади. Бу мамлакатнинг асосий ресурси ва бойлиғидир.

Сўнгги беш йил ичида мактабга таълимни қамраб олишнинг 70 фоизга етиши, инклюзив таълимнинг босқичма-босқич жорий этилиши, ижтимоий ҳимоя стратегиясининг қабул қилиниши, қарийб 2,5 миллион оилалар ижтимоий нафақалар билан қамраб олингани, халқ таълимини ишлоқ қилиш учун ишлаб чиқилаётган "Йўл харитаси" ва бошқа қўллаб-қувватлаш бўлими сийосатининг ижтимоий йўналишини кўрсатади ва мамлакат раҳбариятининг қатъий иродасидан далolat беради.

Ўзбекистон билан ҳамкорлигимиз тўғрисида ЮНЕСКО Термиз шаҳрида ҳам фаолият бошлади. Афғонистондаги гуманитар инқирозни бартароф этиш борасидаги савдо-ҳаракатлари учун Ўзбекистоннинг миннатдоримиз.

Жорий йил Ўзбекистон ташаббуси билан қабул қилинган БМТ Бош Ассамблея қарорларидан ташқари ташкилотнинг Инсон ҳуқуқлари бўйича кенгашининг ёшлар ҳуқуқлари бўйича резолюцияси тасдиқлангани билан ҳам янада аҳамиятли бўлди. Бундан ташқари, "Замин" жамғармаси ва ЮНЕСКО томонидан ташкил этилган соғлом атроф-муҳитга бўлган болалар ҳуқуқлари бўйича халқаро форум доирасида Ўзбекистон МДХда биринчи бўлиб болалар, ёшлар ва иқлим ўзгаришига қарши курашиш бўйича декларацияни имзолади.

Энрико ПИНАЛИ, Осиё тараққиёт банки ваколатхонаси раҳбари в.б.:

— Президент Шавкат Мирзиёевнинг ишлохотлари тўғрисида қисқа вақт ичида Ўзбекистон халқаро ҳамжамиятда ўз ўрнини мустаҳкамлаш ҳамда халқаро молиявий тузилмалар билан ҳамкорликни ривожлантириш имконини берди. ОТЕБ Ўзбекистонни ўзининг ишончли ҳамкори деб билади.

Ўзбекистонда давлат активларини хусусийлаштириш бўйича амалга оширилаётган ишлохотларни алоҳида таъкидламоқчиман. Жумладан, Венгриянинг "ОТП" банки томонидан "Ипотeka-банк" активлари сотиб олинishi алоҳида эътиборга лойиқ. Бундай жадал сурбатлар хорижий инвесторларга Ўзбекистон молия бозорига кириш учун кучли сигнал беради.

Алихан АКСАЙ, Туркия элчихонаси раҳбарининг ўринбосари:

— Расмий Анқара Президент Шавкат Мирзиёевнинг янги Ўзбекистонни бунёд этиш доирасидаги ташаббуслари, айниқса, келгуси 2023 йилда Ўзбекистон — Туркия хар томонлама стратегик ҳамкорлигини чўқурлаштириш бўйича савдо-ҳаракатларини тўлиқ қўллаб-қувватлайди.

2022 йил Ўзбекистон ва Туркия ўртасидаги ҳамкорликни мустаҳкамлаш борасида муҳим ҳамда мисли қўрил

МАСАЛАЛАР ДАСТЛАБКИ ТАРЗДА КЎРИБ ЧИҚИЛДИ

1 Иштирокчилар томонидан ушбу қонун миллий аккредитация тизимини халқаро талабларга мувофиқлаштиришга, аккредитация органларининг Халқаро лабораторияларни аккредитация қилиш ташкилотини (ILAC) ва Халқаро аккредитация форумини (IAF) фаолиятида тўла ҳуқуқли аъзо сифатида иштирок этишига хизмат қилиши ҳам айтиб ўтилди.

Қолаверса, қонунда аккредитациянинг мақсадлари, соҳадаги давлат сиёсатининг асосий йўналишлари ва уни давлат томонидан тартибга солиш, Миллий аккредитация тизимини ва аккредитация амалга ошириш тартиби ҳам назарда тутилган бўлиб, бу ҳозирги даврда ниятда долзарбдир. Қўмита мажлисида "Техник жиҳатдан тартибга солиш тўғрисида"ги қонун ҳам муҳокамалардан ўтказилди.

Битимни ратификация қилишга доир қонун — муҳокама марказида

Халқаро муносабатлар, ташқи иқтисодий алоқалар, хорижий инвестициялар ва туризм масалалари қўмитаси мажлисида сенаторлар, тегишли вазирлик ва идоралар раҳбарлари, халқ депутатлари маҳаллий Кенгашлари депутатлари, экспертлар, журналистлар қатнашди.

Тадбирда дастлаб "Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати билан Туркия Республикаси Ҳукумати ўртасидаги битимни (Тошкент, 2022 йил 29 март) ратификация қилиш ҳақида"ги қонун муҳокама қилинди.

Шу жараёнда сенаторлар томонидан Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати билан Туркия Республикаси Ҳукумати ўртасидаги битимнинг ратификация қилиниши маҳкамларни топшириш соҳасида норматив-ҳуқуқий базани шак-

Оролбўйида хужжатлар ижроси қандай бормоқда?

Оролбўйи минтақасини ривожлантириш масалалари ва экология қўмитаси мажлисида "Алкоголь ва тамаки маҳсулотларининг тарқатилишини ҳамда истеъмол қилинишини чеклаш тўғрисида"ги, "Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига қўшимча ва ўзгартишлар киритиш тўғрисида"ги, "Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати билан Туркия Республикаси Ҳукумати ўртасидаги битимни (Тошкент, 2022 йил 29 март) ратификация қилиш ҳақида"ги қонунлар ҳамда 2023 йилга мўлжалланган Давлат бюджетни кенг таҳлилдан ўтказилди.

Шунингдек, мажлисида Қашқадарё вилоятининг Шахрисабз туманидаги Сарчашма қишлоғи аҳолисини сув билан таъминлаш борасида амалга оширилган ишлар ҳақида ахборот бери-

либ, юртимизда сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш масалаларига атрофлиқа тўхталиб ўтилди. Қайд этилганидек, Сарчашма қишлоғи аҳолисини сув билан таъминлаш лойиҳаси учун 4,5 млрд. сўм маблағ ажратилиб, 500 метр узунликда канал қазिश ишлари бошланган. Лойиҳа 2023 йилнинг май ойида якунланади, натижада ҳудуддаги барча аҳоли сув билан таъминланишига эришади.

Шунингдек, йилгилида Оролбўйи ҳудудларини комплекс иқтисодий-иқтисодий ривожлантириш, тадбиркорликни йўлга қўйиш бўйича имтиёзлар яратишни ўзидан акс эттирган Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармон ва қарорлари ижросига ҳам эътибор қаратилди.

Таъкидланганидек, давлат раҳбарининг 2020 йил 11 ноябрдаги "2020 — 2023 йилларда Қорақалпоғистон Республикасини комплекс иқтисодий-иқтисодий ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорига мувофиқ қабул қилинган дастурда белгиланган вазифалар ижроси юзасидан Сенат томонидан қатъий парламент назорати ўрнатилган.

Сенатор Б. Алиқонов томонидан таъкидланганидек, дастур доирасида ҳудудда 2020 — 2023 йилларда 1 минг 359 та лойиҳани амалга ошириш орқали 16 минг 788 та янги иш ўрни яратиб белгиланган. Амалда эса 1 минг 328 та лойиҳа ўзлаштирилган бўлиб, 1 минг 205 та лойиҳа тўлиқ ишга туширилган. Натижада 10 минг 636 та янги иш ўрни ташкил этилган. 2022 йил якунига қадар яна 52 та лойиҳани ишга тушириш орқали 5 минг 807 та иш ўрни яратиб қўйишга тўтилган.

Қолаверса, шароити оғир 45 та маҳаллани обод қилиш, инфратузилма ва иқтисодий объектларни яхшилаш, йўл, муҳандислик-коммуникация объектларида қурилиш ва реконструкция ишлари бажарилган.

Тадбирда давлат раҳбарининг 2021 йил 23 ноябрдаги "Оролбўйи

минтақасида тадбиркорликни жадал ривожлантиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармонида белгиланган вазифалар ижроси ҳам қўриб чиқилди.

Айтилганидек, Қорақалпоғистон Республикасининг Мўйноқ туманида санаот, қишлоқ ҳўжалиги ва хизматлар соҳаларидаги 506 та тадбиркорлик субъектига солиқ имтиёзлари қўлланilib, улар иштирокида йил якунига қадар жами 9 962,5 млн. сўм қолдирилиши кутилмоқда.

Экспортни рағбатлантириш агентлиги томонидан кичик тадбиркорлик субъектларига қорхона қурилиши учун зарур асбоб-ускуна ва техникаларни бошқа ҳудудлардан олиб келиш ҳамда улар томонидан ишлаб чиқарилган қўриқ қўйилган қийматга эга маҳсулотларни бошқа жойларга етказиб бериш билан боғлиқ темир йўл транспортида ташкил қилишнинг 50 фоизини қоплаш орқали хозирда Қорақалпоғистон Республикасида 30 та қорхонага 2,4 млрд. сўмлик транспорт харажатлари қоплаб берилган.

Қорақалпоғистон Республикасининг 7 та туман ва Нукус шаҳрида жами 20,3 гектардан ортиқ майдонларда 10 та кичик санаот зонасини ташкил қилиш лойиҳалари ишлаб чиқилган.

Фармонда белгиланган солиқлар қўлланганида 50 фоизга қайташтириш ҳисобига Хоразм вилоятининг Турпоққалъа, Янгиарик ва Янгибўзор туманларида жами 786 та янги ташкил этилган тадбиркорлик субъектига 3 369,5 млн. сўм солиқ имтиёзлари қўлланган.

Маҳаллий экспортчилар томонидан ишлаб чиқарилган юқори қўйилган қийматга эга маҳсулотларни экспорт қилишда уларнинг транспорт харажатини тўлиқ қоплаш юзасидан Экспортни рағбатлантириш агентлиги томонидан 18 та қорхонага 5,4 млрд. сўм ташкил қилиш орқали қоплаб берилган. Ушбу қорхоналар томонидан январь — сентябрь ойларида 9 830,9 млн. сўмлик маҳсулотлар экспорт қилинган.

Сенаторлар томонидан истиқболда ишга туширилиши лозим бўлган лойиҳалар юзасидан масъулларга тегишли тақлиф ва тавсиялар берилди.

«Халқ сўзи».

ҲАР БИР МОДДА СИНЧИКЛАБ ТАҲЛИЛДАН ЎТКАЗИЛДИ

1 Қизғин муҳокамалардан сўнг депутатлар қонун лойиҳасини қўллаб-қувватлади.

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси фракцияси аъзолари таъкидланганидек, 2023 йилда ижтимоий соҳа харажатлари яна оширилади. Хусусан, мактабгача таълим муассасаларини молиялаштиришга бюджетдан 11,0 трлн. сўм ёки шу йилги қутилаётган ижрога нисбатан 10,7 фоиз кўп маблағ йўналтириш режалаштирилган.

Умумий ўрта таълим харажатлари 37,0 трлн. сўмни ёки жорий йилги қутилаётган ижрога нисбатан 13,5 фоизга ошган ҳолда Давлат бюджетини жами харажатларнинг 14,3 фоизини йўналтириш режалаштирилган. Олий ва ўрта махсус таълим харажатлари 10,4 трлн. сўмни ёки шу йилги қутилаётган ижрога нисбатан 31,5 фоизга кўп маблағ йўналтириш режалаштирилган.

Муҳокамалар чоғида фракция аъзолари "2023 йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджетини тўғрисида"ги қонун лойиҳасининг ҳар бир моддасини синчиклаб таҳлил қилиди ва ҳукумат вакилларини айрим масалаларда саволга тўтиди. Қайсибир харажатни қўйиштириш, қайсибир қайташтириш бўйича ўз тақлифларини берди.

Шунингдек, бюджет харажатлари очик-ошкора бўлиши, вазирликлар, давлат идоралари унинг ҳар бир сўмидан самарали фойдаланиши лозимлиги юзасидан назоратни янада қайташтириш бўйича ўз фикр-мулоҳазаларини билдириб, қонун лойиҳасини маъқуллади.

Шундан сўнг фракция аъзолари "Давлат божи тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикасининг Қўриқ қўйиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги қонун лойиҳасини муҳокама қилди.

Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партияси фракцияси йилгилида "Фармацевтика соҳасидаги қонунчилик такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонун лойиҳасининг муҳокама-си қизғин кечди.

Ҳужжат лойиҳасининг қабул қилиниши аҳолини сифатли, самарали ва хавфсиз фармацевтика маҳсулотлари билан таъминлашни янада яхшилаш, фармацевтика тармоғига илғор илмий-техника ютуқлари ва инновацияларни жорий этиш орқали тармоқда ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш имконини беради.

Фракция аъзолари қонун лойиҳасини муҳокама қилиш жараёнида уни янада такомиллаштириш бўйича ўз тақлиф ва тавсияларини билдириди. Ушбу ҳужжатнинг бугунги кундаги заруратини эътиборга олиб, уни маъқуллади.

Имгиллида, шунингдек, "2023 йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджетини тўғрисида"ги қонун лойиҳасини ҳам қўриб чиқилди. Тақлиф этилаётган қонун лойиҳасининг мақсади 2023 йил учун Ўзбекистон Республикасининг консолидациялашган бюджетини шакллантириш ва ижро этиш билан боғлиқ муносабатларни тартибга солишдан иборат.

Имгиллида қонун лойиҳаси бўйича депутатлар томонидан партия позициясидан келиб чиққан ҳолда қатор тақлиф ва муносабатлар билдирилди ҳамда ушбу ҳужжат қўллаб-қувватланди.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси фракцияси йилгилида таъкидланганидек, Ўзбекистон иқтисодиётининг ўсиш суръати мураккаб геосийосий вазият фондида 2021 йилдаги 7,4 фоиздан 2022 йилда 5,7 фоизгача пасайиши прогноз қилинмоқда.

Иқтисодиётимизнинг ўсиш суръати 2023 йилда 5,3 фоиз атрофида, 2024 йилда 5,6 фоиз, 2025 йилда эса 6,0 фоиз миқдорда бўлиши прогноз қилиняпти. Жаҳон бозорида озиқ-овқат ва ёнилғи нархларида қуатилётган тебранишлар натижада Ўзбекистонда жорий йилда инфляция даражаси 12-12,3 фоиз атрофида бўлиши, 2023 йилда 9,5 фоизгача пасайиши кутилмоқда.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси фракцияси йилгилида таъкидланганидек, Ўзбекистон иқтисодиётининг ўсиш суръати мураккаб геосийосий вазият фондида 2021 йилдаги 7,4 фоиздан 2022 йилда 5,7 фоизгача пасайиши прогноз қилинмоқда.

Иқтисодиётимизнинг ўсиш суръати 2023 йилда 5,3 фоиз атрофида, 2024 йилда 5,6 фоиз, 2025 йилда эса 6,0 фоиз миқдорда бўлиши прогноз қилиняпти. Жаҳон бозорида озиқ-овқат ва ёнилғи нархларида қуатилётган тебранишлар натижада Ўзбекистонда жорий йилда инфляция даражаси 12-12,3 фоиз атрофида бўлиши, 2023 йилда 9,5 фоизгача пасайиши кутилмоқда.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси фракцияси йилгилида таъкидланганидек, Ўзбекистон иқтисодиётининг ўсиш суръати мураккаб геосийосий вазият фондида 2021 йилдаги 7,4 фоиздан 2022 йилда 5,7 фоизгача пасайиши прогноз қилинмоқда.

«Халқ сўзи».

ЁШЛАР МУАММОЛАРИНИ ТИЗИМЛИ ҲАЛ ЭТИШ БЎЙИЧА ТАВСИЯЛАР БЕРИЛДИ

Олий Мажлис Сенатининг Ёшлар, маданият ва спорт масалалари қўмитаси томонидан "Депутат ва ёшлар учрашувларида ёшларнинг ташаббусларини қўллаб-қувватлаш ҳамда ҳаётини муаммоларини тизимли ҳал этишда халқ депутатлари маҳаллий Кенгашлари доимий комиссияларининг ўрни" мавзусида онлайн семинар ўтказилди.

Семинар

Унда сенаторлар, маҳаллий Кенгашларнинг Ёшлар сиёсати, хотин-қизлар ва гендер тенглик масалалари бўйича доимий комиссиялари аъзолари, мутасадди вазирлик ва идора вакиллари ҳамда Сенат ҳузуридаги Ёшлар парламенти аъзолари, Ёшлар ишлари агентлигининг ҳудудий бошқармалари масъуллари қатнашди.

Таъкидланганидек, сўнгги 5-6 йилда ёшларни ижтимоий ҳимоя қилиш, қўллаб-қувватлаш, тадбиркорликка кенг жалб этишни ҳуқуқий асосларини яратиш мақсадида 100 дан зиёд норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинган.

Жорий йил бошидан буён "Ёшлар дафтари"га 294 минг 329 нафар йигит-қиз киритил-

ган бўлиб, ырдан 239 минг 598 нафарига ёрдан кўрсатилган. Бунинг учун "Ёшлар дафтари" жамғармасидан 393,5 миллиард сўм маблағ ажратилган.

Республика бўйлаб икки мавсумда беш ташаббус олимпиадаси ташкил қилиниб, оммавий спорт, китобхонлик, маданият ва санъат, заковат, киберспорт ҳамда шахмат-шашка муسابоқаларига 7 миллионга яқин йигит-қизлар жалб қилинган.

Семинар давомида жойларда "Сенатор ва ёшлар", "Депутат ва ёшлар" каби учрашувлар йўлга қўйилгани, бирок ушбу тадбирларда навқирон авлоднинг ташаббусларини қўллаб-қувватлаш ҳамда ҳаётини муаммоларини тизимли ҳал этишда муайян камчиликлар мавжудлиги ҳам айтилди. Жумладан, бу каби учрашувларнинг айримлари номини ўтказилганга, кўтарил-

ган муаммолар қозғоқда қолиб кетаётгани, бу борада ҳудуддаги депутатларнинг назорати етишмаётгани ҳамда масалани ижобий ҳал этишда мутасадди вазирлик ва идоралар, маҳаллий Кенгашларнинг ўзаро ҳамкорлиги тўғри йўлга қўйилмагани танқид қилинди.

Шунингдек, ҳудудларда "ёшлар дафтари" юритилишида депутат назорати зарурлиги, ҳар бир ёшнинг рўйхатга киритиш ёки чиқариш жараёнида депутатлар ҳам фаол бўлиши таъкидланди.

Семинарда кун тартибидоги масала юзасидан Сенат қўмитаси раиси, Ёшлар ишлари агентлиги директорининг биринчи ўринбосари, Ёшлар парламенти раиси ва унинг аъзолари маъруза билан чиқиш қилиб, депутатларга тегишли тавсиялар берилди.

Уз навбатда, маҳаллий Кенгаш депутатлари сўзга чиқиб, бугунги кунда ёшларни қийнаб келётган муаммолар ҳақида тўхталаркан, уларни бартараф этиш юзасидан ўз тақлифларини билдириди.

«Халқ сўзи».

ПРЕЗИДЕНТ СОВҒАЛАРИ ҲУДУДЛАРГА ЖЎНАТИЛМОҚДА

1 Бу йил мутасадди ташкилотлар томонидан 10 минг дон "Президент совғаси" тайёрланди. Ушбу мўъжаз тўхта таркибига Ўзбекистон Республикаси Президентининг болаларга йўлланган Янги йил байрами табриги, 14 турдаги ширинликлар, 3 турдаги ўқув қуроллари, электрон китоб, термос ва шахмат жиҳозлари киритилган.

Шунингдек, жорий йилда Мехрибонлик ўйлари, Олавий болалар ўйлари, SOS — болалар маҳаллалари ҳамда "Меҳри мақтаб"нинг 12 ёшдан катта бўлган 1095 нафар тарбияланувчиси учун замонавий электрон китоблар ҳам мазкур совға таркибидан жой олган.

Маълумот учун айтиш лозимки, болажонларнинг Янги йил байрамини муносиб дам олишлари учун "Томоша" болалар театр-студияси томонидан саҳналаштирилган "Янгибекнинг орзуси" номли театр томошаси телеканаллардан эфирга узатилади.

Мехрибонлик ўйлари тарбияланувчилари, ота-она қаровисиз қолган болалар, ота-оналари Ватан сарҳадларини ҳимоя қилиш йўлида қурбон бўлган 3 — 15 ёшдаги болалар ҳамда ижтимоий ҳимояга муҳтож оилалар фарзандларига Ўзбекистон Республикаси Президенти номидан совғалар ҳудудий ҳокимликлар иштирокида жорий йилнинг 29-30 декабрь кунлари тантанали тарзда топширилади.

«Халқ сўзи».

БОШ МОЛЯВИЙ ҲУЖЖАТ ЛОЙИҲАСИДА НИМАЛАР НАЗАРДА ТУТИЛЯПТИ?

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг навбатдаги мажлисида депутатлар "2023 йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджетини тўғрисида"ги қонун лойиҳасини қўриб чиқди.

Мажлисида кун тартибидоги масала юзасидан молия вазирини Т. Ишметов, Бюджет ва иқтисодий ислохотлар қўмитаси раисини Ш. Назаровнинг маърузалари эшитилди.

Таъкидланганидек, қонун лойиҳаси ва Бюджетномада ялпи ички маҳсулотнинг ўсиш суръати 5,3 фоиз миқдорда бўлиши назарда тутилмоқда. Хусусан, санаот ишлаб чиқариш ҳажми 5,1 фоиз, қурилиш 6,0 фоиз, қишлоқ ҳўжалиги 3,5 фоиз, хизматлар соҳасида 6,7 фоизга ортиши кутилмоқда. 2023 йилда мамлакатнинг ялпи ички маҳсулоти 1068,0 триллион сўмни, Давлат бюджетини даромадлари 232,1 триллион сўм ёки ялпи ички маҳсулотга нисбатан 21,7 фоиз даражасида бўлиши кутилган.

Қонун лойиҳаси билан 2023 йилдан бошлаб консолидациялашган бюджет таққилинган чекланган миқдори ялпи ички маҳсулотга нисбатан 3 фоиздан ошмаслиги белгиланаётган.

Давлат бюджетининг харажатлари (давлат мақсади жамғармаларига ажратилган трансфертлар билан бирга) 257,7 триллион сўм, ялпи ички маҳсулотга нисбатан 24,1 фоиз ёки 2022 йил қутилаётган ижрога нисбатан 18,9 трлн. сўмга ортиши прогноз қилинмоқда.

Шунингдек, 2023 йилда жалб этиладиган давлат ташқи қарзининг юқори чегарасини 4,5 млрд. АҚШ доллари ҳамда ички облигацияларни муомалага чиқаришнинг юқори чегарасини 17,0 триллион сўм қилиб белгилаш тақлиф этиляпти.

Таъкидланганидек, қонун лойиҳаси ва Бюджетномада ялпи ички маҳсулотнинг ўсиш суръати 5,3 фоиз миқдорда бўлиши назарда тутилмоқда.

Қонун лойиҳаси билан 2023 йилдан бошлаб консолидациялашган бюджет таққилинган чекланган миқдори ялпи ички маҳсулотга нисбатан 3 фоиздан ошмаслиги белгиланаётган.

Давлат бюджетининг харажатлари (давлат мақсади жамғармаларига ажратилган трансфертлар билан бирга) 257,7 триллион сўм, ялпи ички маҳсулотга нисбатан 24,1 фоиз ёки 2022 йил қутилаётган ижрога нисбатан 18,9 трлн. сўмга ортиши прогноз қилинмоқда.

Шунингдек, 2023 йилда жалб этиладиган давлат ташқи қарзининг юқори чегарасини 4,5 млрд. АҚШ доллари ҳамда ички облигацияларни муомалага чиқаришнинг юқори чегарасини 17,0 триллион сўм қилиб белгилаш тақлиф этиляпти.

Таъкидланганидек, бюджет ҳисобдорлигини ошириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси томонидан вазирлик ва идораларнинг улар учун ажратилган бюджет маблағлариндан фойдаланиш юзасидан даврий ҳисоботларини тинглаб бориш тартибини жорий қилиш назарда тутилмоқда.

Бундан ташқари, 2023 йил учун маҳаллий бюджетлар баланслигини таъминлаш мақсадида жисмоний шахслардан олинган даромад солиғи ҳамда фойда со-

содий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги ҳузуридаги Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш давлат жамғармасининг молиявий ёрдамидан фойдаланаётган тадбиркорлик субъектларининг салмоғи эса ўсиб бормоқда. Шу билан бирга, қўмита ва жамғарманинг фуқаролик, иқтисодий ва маъмурий-ҳуқуқий муносабатларда фаол иштирок этаётганлиги натижада уларнинг суд идораларига мурожаатлари сони ортиб бормоқда. Бу эса қўмита ва жамғарма томонидан судларга даъво, ариза ва шикоятлар киритилганда кўп миқдорда давлат божи тўлашига олиб келмоқда.

Жамғарма маблағлари, шунингдек қўмита ҳузуридаги бюджетдан ташқари Рақобатни ривожлантиришга қўмақлашчи жамғармасининг маблағлари Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг ҳар йилги тасдиқланганда ажратмалар доирасидаги маблағларидан шакллантирилади.

Тақлиф этилаётган қонун лойиҳаси билан жамғарма, қўмита ва унинг ҳудудий органлари томонидан фуқаролик ишлари бўйича судлар, иқтисодий судлар ҳамда маъмурий судларга даъво ариза, ариза ва шикоятлар билан мурожаат қилиш ҳамда давлат божини тўлашдан озод этилиши назарда тутилмоқда.

Депутатлар фикрича, мазкур ҳужжат бюджет маблағларининг орқича сарфлалини бартараф этишга, иқтисод қилинган маблағларни тадбиркорликни ривожлантириш ҳамда тадбиркорлик субъектлари ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоялаш учун йўналтирилишига, шунингдек, бюджет тизимлари маблағларидан оқилона фойдаланилишига хизмат қилади.

Мажлисида қонун лойиҳаси депутатлар томонидан қабул қилинди.

«Халқ сўзи».

ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонун лойиҳасини депутатлар томонидан биринчи ўқишда қўриб чиқилди.

Таъкидланганидек, қонун лойиҳаси билан "Қон ва унинг таркибий қисмлари доирасида"ги тўғрисида"ги, "Дори воситалари ва фармацевтика фаолияти тўғрисида"ги қонунларга ўзгартишлар киритиш назарда тутилмоқда.

Лойиҳада белгиланаётган нормалар аҳоли ўртасида доирлиқни ривожлантириш, донор қони ва унинг таркибий қисмларидан фармакологик воситаларни ишлаб чиқаришнинг ривожлантириш, дори воситаларининг клиник тадқиқотларини халқаро стандартлар талабларига мувофиқ ташкил этиш, фармацевтика бозорига янги замонавий дори воситалари кириб келишини рағбатлантиришга хизмат қилади.

Шунингдек, қонун лойиҳасида автоорсинг қўлувчи ташкилотларнинг бюртмасы асосида маҳаллий ишлаб чиқарувчи ташкилотлар қувватларида фармацевтика маҳсулотларини ишлаб чиқариш ҳамда уларнинг давлат рўйхатидан ўтказиши такомиллаштириш тақлиф этиляпти.

Қизғин муҳокамалардан сўнг қонун лойиҳаси депутатлар томонидан қабул қилинди.

Қўмита раисига парламент сўрови юборилди

Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги Ўзбекистон Халқ демократик партияси фракцияси ҳамда Санаот, қурилиш ва савдо масалалари қўмитаси томонидан "Рақобат тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг ижро этилиши ҳамда мамлакатимизда рақобат муҳитини янада ривожлантириш, иқтисодиётда давлат иштирокини қисқартириш борасида амалга оширилаётган ишларнинг ҳолати ўрганилганда ушбу соҳада ўз ечимини кутаётган айрим муаммолар мавжудлиги маълум бўлди.

Хусусан, мамлакат иқтисодиётидаги

Фракция аъзолари қонун лойиҳасини муҳокама қилар экан, мураккаб геосийосий вазиятда пасайиш қутилаётган бир шароитда аҳолининг ижтимоий муҳофазаси қандай бўлишига эътибор қаратди.

Қайд этилганидек, 2023 йилги Давлат бюджетини тўғрисида ижтимоий ҳимоя харажатларининг оширилиши кўзда тутилган бўлиб, бир қанча янгиликлар жорий қилинмоқда. Хусусан, барча тадбиркорлик субъектларида ишловчи аёлларнинг ҳомиладорлик нафақа пулини бюджет маблағлари ҳисобидан тўлаб бериш тизимини, таълим кредити учун Давлат бюджетидан тижорат банклари мақсади ресурслар ажратиш 2 баробар оширилиши, магистратура босқичида тахсил олаётган хотин-қизлар тўлов контрактни Давлат

МИЛЛАТ ҚАЛБИДАГИ ОЛИМ

Илм одамларини икки тоифага бўлиш мумкин: биринчи тоифа олимлар шахс сифатида ҳам, олим сифатида ҳам алоҳида фазилатлари билан ажралиб туради...

Наҳот, биз унинг номига шу қадар бефарқ бўлиб қолган бўлсак. Уни ғажиб, қовурғаларини синдириб айтилганда ҳам этимиз чатнама...

Илм-фан фидойилари

Ватанга муҳаббат киндик қони тўкилган маъвога муҳаббатдан бошланади. Қашқадарий воҳасининг IX-X асрларда гуллаган шаҳри бўлган кўна Фазли кент...

Бегали Қосимов киндик қони томанг кўр ўтмиши, бу ерда яшаган эл кечмиши ҳақида чуқур билмишга эга эди. Қисматиши шу эми...

Ватанга муҳаббат Бегали Қосимов учун ҳаётий эҳтиёж эди, эътиқод эди. Олимнинг "Ватани нега севадилар?" мақоласидаги...

ИЛМ УММОННИНГ ДУРУ МАРВАРИДЛАРИ

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасида филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси фан арбоби Бегали Қосимов таваллудининг 80 йиллигига бағишланган хотира кечаси...

Сўзга чиққанлар олимнинг илмий ва адабий мероси, юксак инсоний фазилатлари, бетимсол ус-тозлик маҳорати, янги нашрдан чиққан уч жилдик китоблари мазмун-моҳияти ҳақида сўз юритди...

Халқ сўзи Народное слово. МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши.

Лаган. Ян Амос Каменский "Туркийлар қаҳрамонларидир" деб ёзар экан, уларнинг меҳр-оқибатини алоҳида таъкидлаган. "Кўёш шаҳри" асарининг муаллифи Кампанелла "фикр хуррияти"ни...

Бегали Қосимов бундай фикр ва далилларни саноксиз билар эди. Бу унинг нуқтадон адабиёт-шуносига эмас, билимдон тарих-шунос, кенг тафаккурли этнограф ҳам бўлганидан далолат беради...

Миллатнинг миллатлиги тилига кўра белгиланади. Шу боис она тилимизга лоқайд муносабат олимни изтиробга солган. "Тил ва эл" мақоласи бу жиҳатдан айрича аҳамиятга эга...

Туркийлар ғоят номусли инсонлардир. На жангда, на тинч пайтда бўлсин, хийла билмайдилар, фурсатдан фойдаланмайдилар...

Профессор Бегали Қосимовнинг аниқлашча, машҳур италян шoirи "Тассо бечора" бу миллатнинг "душман қаршидада доврахтарларни ағдариб, оламни ларзага солувчи бурон"га, дўст хузурда "тонги шабада"га қиёс...

Ҳаётига доир жиддий кузатишлари, замондошлари билан бўлган суҳбатлари ўз ифодасини топган. — Устоз Бегали Қосимов, асосан, энг мураккаб давр — XX аср ўзбек адабиёти муаммолари билан шуғулланиди...

Нурбой ЖАБОРОВ, филология фанлари доктори, профессор. Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ. 2020 йил 25 мартда Ўзбекистон Республикаси Президентини Администрацияси ҳузуриндаги...

ЭЗГУЛИК ВА ДЎСТЛИК КУЙЧИСИ

Ўзбекистон тасвирий санъат галереясида атоқли қозоқ адиби ва мутафаккири Абай Қўнонбоев ҳаёти ҳамда ижодида бағишланган "Абай. Қардош халқлар мероси" кўргазмаси очилди.

Кўргазма

Очилиш маросимида Ўзбекистон давлатлари ўртасидаги ўзаро дўстлик ҳамда ҳамкорлик муносабатлари янги босқичга кўтарилаётган бугунги кунда Абай Қўнонбоев сингари улуг ало-ломаларнинг шарафли номи ва ўлмас ижодий мероси ўзаро дўстлик алоқа-ларини мустаҳкамлашда муҳим аҳамият касб этаётгани таъкидланди...

дир, — дейди Қозоғистон Республикаси маданият ва спорт вазири Даурен Абаев. — У буюк мутафаккир Алишер Навоийнинг ўзига устоз биларди. Ҳар икки улуг шoir турли даврларда яшаб ижод қилган бўлса-да, уларни шеър-иятда эзгулик, инсонпарварлик ва дўстликни таран-нум этиши, ислохотчилик руҳи биллаштиради...

Алишер Навоийнинг тутган ўрни", "Абай ҳаётининг асосий босқичлари" каби бўлимлар, оқин ҳаёти ва ижодида бағишланган тас-вирий санъат асарлари, графикалари, шунингдек, қозоқ халқининг қўндалқ машиий ҳаётидан ўрин ол-ган декоратив-амалий санъат буюмлари намоиш этилмоқда.

ИМОНУ ИНСОФНИ БАЙРОҚ ҚИЛИШ ЯШАГАН ОҚИН

Абай шerryяти қозоқ тилининг бадиий имконияти қандайлигини кўрсатади. Ўз ижодида Яссавий, Навоий, Ҳазрат, Сўфи Оллоёр аъёналари билан биргалликда Кунботиш адабиёти тажрибаларини уйғунлаштирган адиб тезда эзлинг сукулти шoirига айланади.

Теран томirlар

Ҳар қандай санъаткорнинг ижоди унинг шахсиятидан озикланади. Шахсият меваси бўлгани учун ҳам ижод маҳсули ижодкордан узоққа кетолмайди. Абайнинг ижоди ҳам унинг шахсияти сингари бетакорр ва серқирра экани битикларида яққол кўриниб туради.

Абай инсон кўнгли кенглиги, тозаллиги, одамнинг "тўла"лиги учун қурашган шoir эди. У сарҳоти қозоқ элини ўзини англаш орқали Аллоҳни таниб, унинг марҳаматига эришишга ундайди. Уларда "тўла"ликка интилиш йўқлигидан қаттиқ куйнади:

Қозғим, катта элим, ҳайрон юртим, Устарауиз озгинга тушиб юртим. Ҳаши билан ёмонни айирмадине, Ўйри мой, бири қон бун икки уртим. Узимники деёлмай, ўз молинине, Кўнўз қузиге бўзди, тунда ўйқун.

Абай миллий ҳаётийи реал акс эттири биларди. Одатда, сўфийна шеър-ият вакиллари эзгуликни мадҳ этиш орқали комилликка тарғиб қилиш йўли-дан боришган бўлса, Абай элдош-лари табиатидаги иллатларни танқид қилиш орқали уларни тўла одамга ай-ланттирмақчи бўларди. Шoir одамнинг орзуларни билади бўлишини истайди.

Абай шerryрларида унинг ҳассос ва тасвирчан кўнгли яққол ифодаланган. Тўғрилиқ, адолат, ҳақиқат, имону инсофни байроқ қилиб яшаган шoir ат-рофдаги одамларнинг маънавий ту-баниликда, одам инсонига лойиқ бўлмаётганидан озорланган. Нозик қалб ва поэтик сўз эгаси бўлган шoir ўз озорларини тасвирчан шеърларга ай-лантира биларди.

Юрагим менинг қирқ ямоқ, Ҳийнатчил дунёдан. Қандай қолсин омон-соғ Зарба еса ҳар недан?

Бу сўзларда комиллик, тўлалиқ са-лаган покиза қалб эгасининг ими-лий ва дардчил фарёларни мангуликка муҳрланган.

кераклигини теран англайди. Абай сўзининг қудратига, унинг э-стетик ва маънавий имкониятларига катта ишонч билан қарар эди. Шунинг учун ҳам у кўркам сўз, айниқса, шеър зиммасида улкан маънавий ва-зифа бор, деб биларди. Шoirнинг шеър-ларидан бирининг "Улан — сўзининг подшоиси, сўз сараси" деб бошлани-ши ҳам беҳим эмас. Шoir уланнинг "енгил" айтилиб, "юррак илик теги-ши", одам туйғуларига таъсир қўра-тишга алоҳида эътибор қаратади.

Табиат кўринишларининг лирик тас-вири беришда Абай ўзининг улуг истреёдонини, улкан сўз маданиятига эгалигини, юксак бадиий маҳорати борлигини кўрсатган. Аммо шoirга табиат манзарасини тасвирлаш мақ-сад эмас. Абай табиатнинг дақиқа сайин узғариб, турлиб, тусланиб туришини инсон ҳуррияти билан уй-ғунликда тасвирлайди. Шoir табиат-ни дала одамнинг кўзи, унинг э-стетик ва маънавий қўли, унинг се-зимлари, қилқилари, турмуш тарзи, ар-мон орзулари фонида кўрсатади.

Уқирман манзарига қараб фақат ўқирманнинг эзгулигини мадҳ этиш орқали комилликка тарғиб қилиш йўли-дан боришган бўлса, Абай элдош-лари табиатидаги иллатларни танқид қилиш орқали уларни тўла одамга ай-ланттирмақчи бўларди. Шoir одамнинг орзуларни билади бўлишини истайди.

Абай миллий ҳаётийи реал акс эттири биларди. Одатда, сўфийна шеър-ият вакиллари эзгуликни мадҳ этиш орқали комилликка тарғиб қилиш йўли-дан боришган бўлса, Абай элдош-лари табиатидаги иллатларни танқид қилиш орқали уларни тўла одамга ай-ланттирмақчи бўларди. Шoir одамнинг орзуларни билади бўлишини истайди.

Абай инсоннинг маънавий юксалиши ундай дунёвий майллар билан па-раллель бориши кераклигини айтиди. Шунинг учун ҳам "тўла одам" бу дунёда яшши яшаниши таъминлайди-дан бирор фойдали хунарга эга бўли-ши лозим. Шoir дунёда ҳар бир одамнинг ўз ўрни бўлишини, биргина одамнинг сўз эгаси бўлиш билан биродамнинг кучи ижодкорнинг илжосиз холатининг гўзал поэтик манзараси-ни яратарди.

Сенсан — жан лаззати, Сенсан — тош шарафати... Ишине — гул анқисан, Нурине — кун чалқисан...

Бу сўзлар айнан Абайники, таржима қилинганда. Бу сўзлар бугун ҳам ўзбек тилида айни шу шаклда қўлланади, Абай кўзда тулган маъноларни ифодалашга хизмат қилади.

Қозоқбой ЙҮЛДОШЕВ, педагогика фанлари доктори, профессор. "Халқ сўзи" ва "Народное слово" газеталари жамоаси "Халқ сўзи" газетаси ходими Фахриддин Бозоровга отаси ХУДОЙБЕРДИ БОБОНИНГ вафоти муносабати билан чуқур таъзия изхор этади.

Шарқ нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонаси. Корхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41. ЎЗА якуни — 23.30 Топширилди — 00.50 1 2 3 4 5 6